

17.09x13	1	עמוד 2	הארץ - כותרת	29/10/2018	65735736-2
בנימין זאב הרצל - בהקשר לצינון - 80790					

צביה גרינפילד

הדילמה של יהדות ארצות הברית

הטבח בשבת בבית הכנסת בפייטסבורג מעורר תהיות ומסקנות בתחומים שונים: שאלת השימוש החופשי בנשק בארה"ב; סוגיית האבטחה של אתרים ואירועים שאיום המרחף עליהם גדול במיוחד, כמו בתי ספר, מוסדות יהודיים ודתיים בכ"ל ומוסדות ואירועים להט"ביים; הביקורת המתבקשת על נשיא ארה"ב, דונלד טראמפ, שנראה כמי שמשתדל יותר מדי ללכת בין הטיפות ולהימנע מלהוקיע חדש משמעות את אלימות הימין הניאואנצ'י, מחשש לפגוע ב"בייס" הימני שתומך בו, ועוד.

אבל נראה שיותר מכל, הרצח בפייטסבורג, שהתירוץ לו הפך עם היה שהיהודים מעודדים את ההגירה לארה"ב, מדגיש שוב את השאלה הדרמטית על מעמד המיעוטים והיחס כלפיהם. מתברר שהמדינה הענקית שהוקמה על ידי קבוצת מהגרים שונות

מהעולם הישן, ונחשבה תמיד לכור היתוך הבולע את זהויותיהם הפרטיקולריות של מרכיביו, אינה יודעת להתמודד היום עם מהגרים ועם קבוצות המיעוט האתניות והתרבותיות שהם מכוננים בחברה האמריקאית. משבר ההגירה האדיר, שתוצאותיו הפוליטיות מאיימות למוטט את האיחוד האירופי, משפיע לא פחות גם על החברה האמריקאית; בסופו של דבר הוא הסיבה האמיתית לבחירתו של טראמפ — צאצא למהגרים מגרמניה — כנשיא ארה"ב. בפני המיעוט היהודי בארה"ב עדיין ניצבת השאלה שהעסיקה את פורת העם מאז המהפכה הצרפתית והיציאה מהגטו: האם רצוי ליהודים לשמור על זהות נפרדת, או שמוטב להם להתבולל בחברה המקומית. ההכרה שברמה הכללית (אף כי אולי לא ברמה האינדיווידואלית), הפתרון של התבוללות הוא אשליה שתגיע

לקצה האלים במוקדם או במאוחר, הניעה את תיאודור הרצל להציע את הפתרון הצינוני — ריבונות עצמית יהודית. אבל המיעוט היהודי הגדול בארה"ב לא בחר בהצעת הרצל, וכיום רובו בוחר להתערות בחברה הכללית, ומניח שהכל יהיה בסדר.

מי שנותרו מאחור הן הקהילות היהודיות שהחליטו לא לנטוש את זהותן התרבותית או הדתית. בעידן פוסט-דת, המעודד בכל זאת שיח של זהות והכרה עצמית נפרדת, הן צריכות להגדיר לעצמן מה מצדיק את זהותן כשונות. השאלה מותירה אותן מבולבלות. בצד פולקלור של אוכל ומעט מנהגים, קיימת אצלן כמוכּן זיקה מסוימת להיסטוריה היהודית, בעיקר לשואה, ובמידה מוגבלת מאוד גם זיקה לטקסטים יהודיים.

האמת היא שבכך הקהילות היהודיות בארה"ב או בארצות המערב אינן שונות בהרבה

מהחברה הישראלית. בהכדל אחד ענק: בישראל המדינה כשלעצמה, על לבטיה הקשים והצלחתה הגדולה, היא החוון הגדול של היהדות החדשה. היא שמעניקה את התשובה לשאלה בשביל מה כדאי או צריך להישאר יהודים, ומהי המשמעות של להיות יהודים בעידן הפוסט-הלכתי. מי שדוחים תשובה זו נותרים למעשה עם שא"ל לא פתרון, וזולת התבוללות. כדי להתגבר על הבעיה, מדברות הקהילות היהודיות בארה"ב על "ערכים יהודיים" כמו ההגנה על הגר והמהגה. אבל ערכים אלה, שמקורם באמת יהודי, צריכים להיות כלל-אנושיים. בחברה שסועה המתמודדת עם תוצאות ההגירה ההמונית, הם ענים במשמעות פוליטית צורבת מדי. מוטב שההגדרה העצמית של יהודי ארה"ב לא תתבסס במידה רבה כל כך על עמדה פוליטית השרויה במחלוקת לגיטימית.